

कथप्री adj. dass.: कद्धं नूनं कथप्रियः पिता पुत्रं न हस्तयोः (दधिघे) RV. 1, 38, 1.

कन् कनति NAIGH. 2, 6. NIR. 4, 15. Dhātup. 13, 17 (कातिकर्मन्). Vom einfachen Stamme nur der aor. कनानिपम्, कानिपम् (कानिपत् NAIGH. 2, 6) zu belegen. 1) befriedigt sein: कनानिपम् कनानिपं पुनर्यन् zufrieden den Handel nicht gemacht zu haben, ging ich heim RV. 4, 24, 9. — 2) sich Etwas (acc.) belieben lassen: तूतीयं सर्वं हि कानिपः पुरोकाशम् RV. 3, 28, 5. — Nach dem Dhātup. noch glänzen (wegen कनक) und gehen. — Intens. imperat. (आ) चाकन्धि, (आ) चाकन्तु 3. pl.; pot. चाकन्यात्; imperf. चाकन् 2. und 3. sg., चाकन्स, चाकन्त NAIGH. 2, 6, 3, 11 (hier पश्यतिकर्मन्), चाकन्नाम, चाकन्तस्य und चकन्त; perf. चाकन, (आ) चके; partic. चकान्. 1) befriedigt sein, Gefallen finden; sich einer Sache erfreuen: नित्यं चाकन्यात्स्वपतिर्दमनाः RV. 10, 31, 4. 29, 1 (NIR. 6, 28). a) mit dem loc. der Sache: यथा सुतसेमेषु चाकनः 1, 31, 12. 33, 14. 173, 5. अस्तं नन्ते यस्मिं चाकन् 10, 93, 4. 91, 12. 2, 11, 3. — b) mit dem gen.: प्रोरा नृपाता शत्रुसशकानः 7, 27, 1. द्रविणस्पृहविणसशकानः 10, 64, 16. अग्निर्वैत्रं मम तस्य चाकन् 1, 148, 2. आ नो भर सुविं यस्य चाकन् 10, 148, 1. रायः सुतस्य चाकन्तु er möge sich erfreuen 147, 4. AV. 2, 3, 1. — c) mit dem instr.: (ब्रह्माणि) येभिः शविष्ठ चाकनः RV. 8, 31, 4. तेन (रथेन) अहं भूरि चाकन 1, 120, 10. सुमेभिर्निद्रावरुणा चकाना 6, 68, 3. 36, 5. — 2) gefallen, erwünscht —, beliebt sein; mit dem gen. der Person: ब्रह्मेदिन्द्रस्य चाकन्तु RV. 8, 31, 1. स्तुतं चाकन्तं चाकन्त वायोः 1, 169, 4. ये चाकन्तं चाकन्त नूते मर्ता अमृतं मो ते अहं आरन् 5, 34, 13. — 3) zu gewinnen suchen, lieben, begehren; mit dem acc.: प्रयत्नितं यं चाकनाम देवास्ते रायिं रासि RV. 2, 11, 13. 31, 7. 3, 3, 2. कुविद्वस्य सहसा चकानः सुममप्रिवन्ते 5, 3, 10. 27, 3. श्वीणां विप्रः सुमतिं चकानः 10, 148, 3. 1, 31, 8. 4, 16, 15. mit dem dat.: मृद्धा यत्तः सुमत्ये चकानाः 6, 29, 1. — Vgl. die Wurzeln कम् und चन्.

— आ 1) Gefallen finden an (loc.): श्रोत्राश्चाकन्तुयेधस्मे RV. 1, 122, 14. रेषु चाकन्धि सूरिषु 10, 147, 3. — 2) zu gewinnen suchen, lieben, begehren: ताम्रवस्युरा चके RV. 1, 25, 19. सुमतिमा चके वाम् 117, 23. 3, 3, 10. 62, 5. यो व आचके 1, 40, 2. इन्द्रं क उ त्विदा चके 8, 53, 8. यस्तं शत्रुवामाचके 43, 5.

— सम् partic. befriedigt: (मधः) अकृन्वा मधवन्सचकानः du schlugst die Verderber, befriedigt durch den Milchtrank RV. 5, 30, 17.

कनक 1) n. Gold NAIGH. 1, 2. AK. 2, 9, 94. TRIK. 3, 3, 11. H. 1043. an. 3, 13. MED. k. 52. ADBH. Br. in Ind. St. 1, 40. N. 5, 3. INDR. 1, 8. MBH. 13, 4925. कृताकृतं कनकम् verarbeitetes und unverarbeitetes Gold 2794. 3261. R. 2, 88, 9. Suçr. 1, 378, 14. Hir. I, 86. 42, 1. Çāk. 61. Megh. 2. 38. 68. 75. 94. pl. BHANTR. 1, 77. कनकसूत्र PAÑKAT. I, 233. 52, 22. 53, 1. कनकाकर Goldmine Suçr. 2, 341, 20. Das Wort wird auf कन् glänzen (unbelegt) zurückgeführt; eher steht es mit कना, कनीयम् u. s. w. in Verbindung und bezeichnet ursprünglich den Goldstaub (vgl. कणा). — 2) m. Name verschiedener Pflanzen: Datura Metel und fastuosa (धुस्तूर), Stechapfel, AK. 2, 4, 2, 58. TRIK. H. an. MED. Suçr. 1, 33, 9. 163, 5. Mesua ferrea (नागकिशर); Michelia Champaka (चम्पक); Butea frondosa (किंयुक) TRIK. H. an. MED. Bauhinia variegata Lin. (काञ्चनाल) H. an. MED. eine schwarze Art Agallochum oder Sandelholz (कालीय) MED.

= कासमर्द und कणगुगुलु RĪGĀN. im ÇKDr. — Suçr. 1, 333, 14. Vgl. कनकाह् und कनकाह्य. — 3) m. N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes des Durdama, HARIV. 1849. VP. 417, N. 9 (v. l. धनक). N. pr. eines Ministers des Narendrādīja RĪGĀ-TAR. 3, 384. — 4) m. pl. Name eines Volkes VARĀH. BRH. S. 14, 21 in Verz. d. B. H. 241. VP. 481. — 5) f. कनका Bez. einer der sieben Zungen des Feuers H. 1099, Sch.

कनकतार (क° + तार) m. Borax RĪGĀN. im ÇKDr.

कनकदण्डक (क° + दण्ड) m. der Sonnenschirm eines Königs (einen goldenen Stiel habend) ÇKDr. und WILS. angeblich nach TRIK.

कनकधन (क° + धन) m. N. pr. eines Sohnes von Dhṛtarāṣṭra MBH. 1, 4553. 6983. — Vgl. कनकाङ्गद.

कनकपल (क° + पल) m. Gold-Pala, ein Gewicht für Gold und Silber, = 16 Māshaka, HĀR. 191.

कनकपिङ्गल (क° + पिङ्ग) N. pr. eines Tirtha HARIV. LANGL. I, 309.

कनकपुरी (क° + पुर) f. N. pr. einer angeblichen Stadt KATHĀS. 24, 42. 71. 232.

कनकप्रभा (क° + प्र) f. 1) N. einer Pflanze, = महाज्योतिष्मती RĪGĀN. im ÇKDr. — 2) N. eines Metrums (4 Mal —————) COLEBR. MISC. ESS. II, 161 (VIII, 5). — 3) N. pr. einer Fürstin KATHĀS. 24, 20.

कनकप्रसवा (क° + प्रसव) f. N. einer Pflanze, = स्वर्णकितकी RĪGĀN. im ÇKDr.

कनकमय (von कनक) adj. f. 5 golden PAÑKAT. 235, 13. KIRĀT. 3, 39.

कनकमुनि (क° + मु) m. N. pr. eines Buddha LALIT. Calc. 6, 1. BURN. Intr. 317. — Vgl. कनकाह्य.

कनकरम्भा (क° + रम्) f. N. einer Pflanze, = सुवर्णकदली RĪGĀN. im ÇKDr.

कनकरस (क° + रस) m. 1) flüssiges Gold: कतमो ऽयं पूर्वापरसमुद्रावगाढः कनकरसनिस्पन्दी संध्य इव मेघपरिधः सानुमानालोक्यते Çāk. 99, 15. — 2) Auripigment RĪGĀN. im ÇKDr.

कनकोखा (क° + रे) f. N. pr. einer Tochter der Kanakaprabhā KATHĀS. 24, 22.

कनकलोद्व m. das Harz der Shorea robusta RĪGĀN. im ÇKDr. Die Pflanze heisst कल, das Harz derselben auch कललजः; sollte कनकलोद्व aus कनकलोद्व (कनक - कल + उद्व) entstanden sein?

कनकावती (f. von कनकवत् und dieses von कनक) N. pr. der Residenz des Königs Kanakavarṇa BURN. Intr. 91. — Vgl. कनकावती.

कनकवर्ण (क° + व) m. N. pr. eines Königs, der für eine frühere Erscheinung Çākjamuni's ausgegeben wird, BURN. Intr. 90. fgg.

कनकवाहिनी (क° + वा) f. N. pr. eines Flusses (Gold-Strom) RĪGĀ-TAR. 1, 150.

कनकशक्ति (क° + शक्ति) m. ein Bein. Kārttikeya's MBH. 47, 8, 20. — Vgl. शक्तिधर.

कनकाङ्गद (क° + अङ्गद) m. N. pr. eines Sohnes von Dhṛtarāṣṭra MBH. 1, 2740. — Vgl. कनकधन.

कनकाचल (क° + अचल Berg) m. 1) ein Berg von Gold (दानविशेष) SMṚTI im ÇKDr. — 2) ein Bein. des Berges Sumeru SIDDHĀNTAÇĪR. im ÇKDr.